

## KONFERENCJE



# K o n f e r e n c j a

**O** Kobiet - dziecko - rodzina wobec problemu wykluczenia społecznego" to hasło przewodnie konferencji naukowej z udziałem gości zagranicznych, która odbyła się w dniach 20-21 listopada 2003 w gmachu Uniwersytetu Zielonogóskiego. Została ona zorganizowana przy współpracy Wydziału Nauk Pedagogicznych oraz Oddziału Stowarzyszenia Penitencjarnego "Patronat" w Zielonej Górze. Patronat nad tym przedsięwzięciem objęli: Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zielona Góra ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Sekretarz Stanu Pełnomocnik Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Izabela Jaruga-Nowacka; Wicemarszałek Senatu Jolanta Danielak.

**e** Wykluczenie społeczne, czy inaczej marginalizacja jest obecnie bardzo istotnym problemem społecznym. Używając tego pojęcia mamy na myśli osoby, które znalazły się poza głównym nurtem społeczeństwa. Zostały one niejako wyłączone z jego funkcjonowania. Niewątpliwie istnieją trudności w definiowaniu pojęcia marginalizacji, ze względu na nieprecyzyjne źródło odniesienia (należy posiadać wzór społeczeństwa „normalnego”) oraz jej „syndromatyczny charakter”. Chodzi tu o konstruowanie pewnych grup cech, np. bezrobocie, ubóstwo, miejsce zamieszkania itp., które poszukuje się u jakichś osób, określając je wówczas mianem zmarginalizowanych<sup>1</sup>.

## **a** - dziecko - rodzina wobec problemu wykluczenia społecznego"

Czy osoby wykluczone społecznie stanowią jakąś odrębną grupę, podklasę? Z przykrością trzeba powiedzieć, że coraz częściej właśnie tak się dzieje. Dahrendorf uważa, iż „po to, by powstała klasa, muszą zachodzić systematyczne procesy jej wyłaniania się, aż do poziomu stanu chronicznego. Jej głównymi cechami charakterystycznymi są: brak kwalifikacji, bezrobocie, zamieszkanie w szczególnych rejonach miast i zależność od opieki społecznej. Wielu członków podklasy należy do mniejszości etnicznej i żyje w niekompletnych rodzinach. (...) Ci, którzy znaleźli się w stanie społecznej izolacji, poddani są efektowi koncentracji, który podkreśla i usztywnia granicę pomiędzy gettem a resztą.”<sup>2</sup> Można powiedzieć, że ludzie zmarginalizowani są wyalienowani i wyobcowani. Bardzo często sytuacja ta przechodzi na kolejne pokolenie, co stwarza jeszcze bardziej skomplikowaną sytuację. Podklasa wytwarza wówczas etyczne normy zachowań, odmienne od ogółu społeczeństwa, a zazwyczaj są one po prostu nieakceptowane społecznie.

W tych okolicznościach niezmiernie ważna jest szeroko rozumiana profilaktyka wykluczenia społecznego i rozważania na ten temat. Funkcjonujemy w czasach, gdzie poza marginesem społeczeństwa nie żyją już tylko osoby odbywające karę pozbawienia wolności, ale całe rodziny, dzieci. Dlatego debata, która miała miejsce była próbą odpowiedzi i rozważania na ten tak ważny społecznie temat. Nasze refleksje dotyczyły m. in. kwestii społecznego kontekstu funkcjonowania rodziny na Ziemi Lubuskiej, co umożliwili nam swoim wystąpieniem dr Jacek Kurzepa oraz dr Zbigniew Bartkowiak. Zjawiska wykluczenia społecznego zostały przybliżone między innymi przez Pełnomocnik - Renatę Teodorczyk-Glinkę, dr Małgorzatę Witkowską. Tematykę związaną z wykluczeniem i problemami dziecka niepełnospraw-

nego przedstawiła m.in. dr Bożena Olszak-Krzyżanowska. Wśród uczestników konferencji znaleźli się zarówno pracownicy naukowcy, jak też praktycy, którzy na co dzień zajmują się tym problemem. W panelach związanych z funkcjonowaniem kobiet w zakładach karnych oraz formami pomocy postpenitencjarnej mieliśmy okazję wysłuchania, gościnnie, wystąpienia m. in. prof. Piotra Stępnika z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, dyrektora Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Poznaniu - płk Włodzimierza Kosterkiewicza, przedstawiciela Centralnego Zarządu Służby Więziennej w Warszawie - kpt Tomasza Wierchowskiego, z-cę dyrektora Zakładu Karnego w Krzywańcu - mjr Urszulę Nowak, Prezesa Krajowego Stowarzyszenia Zawodowych Kuratorów Sądowych - Andrzeja Martuszczyka, wiceprezesa Zarządu Głównego Stowarzyszenia Penitencjarnego „Patronat” - płk Aleksandra Nawrockiego oraz gości z Poczdamu, którzy przedstawili funkcjonowanie placówki pomocy więźniom.

Organizatorzy pragną jednocześnie podziękować za uczestnictwo i wystąpienia wszystkich gości, w szczególności za trud i pracę prodziekan - dr hab. Grażynie Miłkowskiej-Olejniczak, która podjęła się przewodniczenia konferencji. Ponadto swoją wdzięczność chcemy skierować w kierunku Biura Pełnomocnika Prezydenta Miasta Zielona Góra ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Sekretarza Stanu Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów za zyczliwość i wsparcie finansowe, bez którego nie moglibyśmy się spotkać i poruszać tak istotnych kwestii społecznych.

<sup>1</sup>P. Broda - Wysocki, „Problemy definiowania marginalizacji”, Warszawa 1999, za: K. W. Frieske, "Kumulacja"

<sup>2</sup>R. Dahrendorf, „Nowoczesny konflikt społeczny”, Warszawa 1993, s. 237.

## W KIERUNKU PRAKTYKI

## ●●➔ REWALIDACJA

### Studenci kierunku rewalidacja osób chorych w perspektywie przyszłych działań

W listopadzie 2003 członkowie Zielonogórskiego Stowarzyszenia Amazonek przeprowadziły wykłady i praktyczne szkolenie w zakresie rehabilitacji kobiet po mastektomii. W zajęciach uczestniczyło ok. 200 studentów studiów dziennych. Tematami spotkań była idea Stowarzyszenia Amazonek, udzielanie wsparcia psychicznego kobietom po mastektomii, zaopatrzenie ortopedyczne oraz refundacja kosztów ich zakupu, zajęcia terapeutyczne i rehabilitacja ruchowa. Studenci byli na sali gimnastycznej, gdzie hospitalizowali prowadzone zajęcia. Zapewne przekazana wiedza przyczyni się do propagowania i podniesienia poziomu świadomości młodych Polek w zakresie raka piersi.

W dniu 5 grudnia studenci II roku studiów zaocznych policencjackich Rewalidacji Osób Chorych mieli możliwość odwiedzenia i zapoznania się z funkcjonowaniem Centrum Usług Opiekuńczych w Zielonej Górze. Po 2-godzinym wykładzie, który prowadziła mgr Elżbieta Sochacka - kierowniczką CUO, studenci hospitowali placówkę. Zapoznali się ze statutem, zasadami funkcjonowania i formami pracy prowadzonymi w poszczególnych działach, w ramach struktury CUO.

Studenci złożyli też wizytę w Dziennym Domu Pobytu przy ul. Reja 8. Tutaj rolę gospodarza pełniła Anna Konopska. Studenci zainteresowani byli głównie zasadami i metodami pracy, wytworami ich prac oraz opiniami osób korzystających z placówki. Od kilku lat współpraca z kierownikiem Centrum Usług Opiekuńczych układa się bardzo dobrze. Studenci studiów dziennych i zaocznych mają regularne spotkania nieodpłatne (wykłady) z mgr Elżbietą Sochacką.

W dniach 5-6 grudnia 2003 odbyło się zorganizowane przez Grupę Aktywnej Rehabilitacji REKRYTERINGSGRUPPEN w Zielonej Górze cyklicznie szkolenie studentów kierunku Rewalidacja Osób Chorych - studiów zaocznych (II rok policencjacki). Nieodpłatne szkolenie objęto na przestrzeni roku

6 godzin wykładów i 3 godziny ćwiczeń praktycznych. Tematami wykładów były: Idea i zadania Grup Aktywnej Rehabilitacji, kwestie prawne i zasady finansowania, zaopatrzenie ortopedyczne i urologiczne, seks osób z uszkodzonym rdzeniem kręgowym, obozy wakacyjne GAR.

Zajęcia praktyczne odbywały się w grupach konwersatoryjnych a koncentrowały się na umiejętności doboru i poruszania się przy pomocy „aktywnego wózka” oraz zmiany miejsca ulokowania (sadzenie i przesadzanie) osób z uszkodzeniami rdzenia kręgowego. Wykłady prowadzili Irena Baran (wiceprezes) i Bogdan Glaz (prezes) Stowarzyszenia GAR oraz mgr Monika Przybylak - rehabilitantka, specjalista ds. seksualności osób z plegią. Zajęcia praktyczne prowadzili: Bogdan Glaz, Henryk Dybalski, Przemysław Kaszubski, Robert Pelc oraz studentki studiów dziennych IV roku Rewalidacji Osób Chorych: Agnieszka Hensel, Dagmara Krześlak, Magdalena Małecka, Emilia Podwysocka i Monika Chojnacka - studentka II roku studiów zaocznych ROC. Studentki te uczestniczyły i ukończyły wakacyjny obóz rehabilitacyjno-szkoleniowy GAR-u w lipcu bądź sierpniu 2003. Od tej pory biorą czynny udział w życiu i pracach społecznych na rzecz Stowarzyszenia GAR.

Bożena Olszak-Krzyżanowska



Od lewej: Wiceprezes GAR - Irena Baran,  
mgr Monika Przybylak, Prezes GAR - Bogdan Glaz